

Förordning om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet;

utfärdad den 11 september 2008.

Regeringen föreskriver följande.

Allmänna bestämmelser

1 § För att främja forskning och utveckling, inbegripet demonstrationsprojekt, samt innovation inom energiområdet får Statens energimyndighet i mån av tillgång på medel lämna stöd enligt denna förordning.

Innebörden av vissa begrepp

2 § I förordningen avses med:

grundforskning: forskning som syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta och som inte enbart är knuten till industriella eller affärsmässiga mål,

tillämpad forskning: forskning som syftar till att utveckla ny kunskap, som ska kunna användas för att utveckla nya produkter, processer, även organisationsprocesser, eller nya tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster,

experimentell utveckling: att förvärva, kombinera, forma och använda befintlig vetenskaplig, teknisk, näringslivsmässig eller annan relevant kunskap i syfte att utarbeta planer, arrangemang eller design för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster; utveckling av kommersiellt användbara prototyper och pilotprojekt; försöksproduktion och tester av produkter, processer och tjänster, under förutsättning att dessa inte kan användas eller ändras för att användas i industriella tillämpningar eller i kommersiellt syfte,

processinnovation: ny eller betydligt förbättrad produktions- eller framtagningsslagmetod, vilket inbegriper betydande förändringar i tekniker, utrustning eller mjukvara,

organisationsinnovation: ny organisationsmetod i företagets affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller externa förbindelser,

forskningsorganisation: universitet, högskola eller forskningsinstitut, oavsett rättslig status, vars främsta syfte är att bedriva grundforskning, tillämpad forskning eller experimentell utveckling,

högkvalificerad personal: forskare, ingenjörer, formgivare och marknadschefer med examen från eftergymnasial utbildning och minst fem års relevant yrkeserfarenhet eller studier på forskarnivå,

innovationskluster: grupper av fristående företag som är verksamma i en viss sektor eller region och som har inrättats för att stimulera innovation genom ett nära samarbete, genom att dela anläggningar och utbyta expertkunskaper och genom att aktivt bidra till tekniköverföring, nätverkssamarbete och informations spridning bland de företag som ingår i klustret,

förskott med återbetalningsskyldighet: lån för ett stödberättigat projekt, som betalas ut i en eller flera omgångar och där villkoren för återbetalning beror på projektets resultat,

stödnivå: bruttostödbelopp uttryckt i procent av projektets stödberättigande kostnader där, om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag, stödbeloppet ska vara lika med stödets bidragsekvivalent, och där stöd som betalas ut i omgångar ska diskonteras till sitt värde vid tidpunkten för stödets beviljande med tillämpning av den då gällande referensräntan.

3 § Med små och medelstora företag avses i denna förordning fristående företag och företag som tillsammans med partnerföretag eller anknutna företag

1. har färre än 250 anställda, och
2. antingen har en årsomsättning som motsvarar högst 50 miljoner euro eller en balansomslutning som motsvarar högst 43 miljoner euro per år.

4 § Med små företag avses i denna förordning fristående företag och företag som tillsammans med partnerföretag eller anknutna företag

1. har färre än 50 anställda, och
2. antingen har en omsättning eller en balansomslutning som motsvarar högst 10 miljoner euro per år.

5 § Med partnerföretag avses företag som är förbundna med varandra genom att ett företag ensamt eller tillsammans med ett eller flera anknutna företag innehar minst 25 procent av kapitalet eller rösterna i ett annat företag.

Under förutsättning att investerarna inte enskilt eller tillsammans är anknutna företag till det berörda företaget gäller detta dock inte sådana företag som ägs av

1. offentliga investeringsbolag eller riskkapitalbolag,
2. fysiska personer eller grupper av fysiska personer som regelbundet ägnar sig åt riskkapitalinvesteringar och som investerar kapital i företag vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad, förutsatt att deras sammanlagda investering i ett och samma företag inte överstiger ett belopp som motsvarar 1 250 000 euro,
3. forskningsorganisation utan vinstsyfte, eller
4. institutionella investerare, inklusive regionala utvecklingsfonder.

6 § Med anknutna företag avses företag där

1. ett företag innehar en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i ett annat företag,

2. ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan,

3. ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta eller enligt en bestämmelse i det företagens stadgar, eller

4. ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag till följd av en överenskommelse med andra aktieägare eller delägare i företaget enbart förfogar över en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i det företaget.

Detsamma gäller företag som upprätthåller de förbindelser som avses i första stycket 1–4 med ett annat företag genom

- a) ett eller flera andra företag,
- b) de investerare som avses i 5 § andra stycket, eller
- c) en fysisk person eller en grupp av fysiska personer i samverkan, om företagen helt eller delvis bedriver sin verksamhet på samma eller angränsande marknader.

7 § Företag vars kapital eller röstandel till minst 25 procent direkt eller indirekt kontrolleras av ett eller flera offentliga organ, individuellt eller gemensamt, anses som små och medelstora företag enligt 3 § endast om de kontrolleras av offentliga organ som anges i 5 § andra stycket 1, 3 eller 4.

Allmänna bestämmelser om stöd

8 § Stöd får enligt denna förordning lämnas i form av bidrag, lån, projektförsäkring, förskott med återbetalningsskyldighet samt ersättning för uppdrag eller beställning. Stöd får endast lämnas om det medför att stödmottagaren därigenom ökar sina insatser inom forskning, utveckling och innovation.

Stöd får avse helt eller del av projekt. Stöd får inte avse verksamhet som redan har påbörjats. Beslut om stöd får innehålla villkor för stödet. Stödet ska betalas ut senast när projektet slutförts.

När stöd medges ska särskild uppmärksamhet riktas mot hur resultatet kan nyttiggöras.

9 § Stöd får endast avse

1. personalkostnader, beräknade som summan av det totala belopp som behövs för att genomföra projektet,
2. övriga driftskostnader, såsom material- eller lagringskostnader, beräknade som summan av det totala belopp som behövs för att genomföra projektet,
3. kostnader för instrument, utrustning, mark och byggnader, i den omfattning som tillgångarna utnyttjas för projektet,
4. kostnader för konsulter och liknande tjänster, såsom inköpta forskningstjänster, teknisk kunskap och patenttjänster, samt
5. övriga omkostnader som uppstår till omedelbar följd av projektet.

10 § När de stödnivåer som anges i 11–19 §§ bestäms ska hänsyn tas till annat offentligt finansieringsstöd som har lämnats för samma ändamål eller

till samma investeringsprojekt. Det sammanlagda stödet får inte överskrida de angivna nivåerna. Stödnivåerna ska fastställas för varje stödmottagare.

De stödnivåer som fastställs i denna förordning gäller oavsett om ett stödberättigat projekt finansieras helt och hållet med statliga medel eller om det delfinansieras av gemenskapen, såvida inte projektet omfattas av villkoren för gemenskapens finansiering inom ramen för ramprogrammen för forskning och utveckling som antagits i enlighet med avdelning XVIII i fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen respektive avdelning II i fördraget om upprättande av Europeiska atomenergigemenskapen. Stöd till forskning, utveckling och innovation kan inte heller kumuleras med stöd av mindre betydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse¹ om finansieringen avser samma stödberättigande kostnader.

Stöd enligt denna förordning får inte lämnas till en stödmottagare i ekonomiska svårigheter. Med ekonomiska svårigheter avses att en stödmottagare inte med egna finansiella medel eller med medel från ägare, aktieägare eller långgivare kan hejda förluster som, utan stöd från en offentlig myndighet, leder till att en stödmottagare på kort eller medellång sikt med största sannolikhet försätts i konkurs.

Stödnivåer

11 § Stöd till grundforskning får motsvara hela kostnaden för projektet.

Stöd till tillämpad forskning får lämnas med högst 50 procent av kostnaden eller med högst 60 procent om stödet utgör förskott som ska återbetalas. Stöd till experimentell utveckling får lämnas med högst 25 procent av kostnaden eller med högst 40 procent om stödet utgör förskott som ska återbetalas. Stödnivåerna får höjas med 20 respektive 10 procentenheter om stödet lämnas till små respektive medelstora företag.

12 § En utökning av stöd till tillämpad forskning och experimentell utveckling som lämnas enligt 11 § får, upp till en stödnivå på högst 80 procent, ske med 15 procentenheter om

1. ett projekt bygger på samverkan mellan minst två fristående företag om inget av företagen står för mer än 70 procent av de stödberättigande kostnaderna och projektet inbegriper samarbete med minst ett litet eller medelstort företag eller genomförs i minst två medlemsstater,

2. ett projekt bygger på samverkan mellan ett företag och en forskningsorganisation om organisationen står för minst 10 procent av de stödberättigande kostnaderna och har rätt att offentliggöra resultaten från projektet i den mån de härrör från forskning som genomförts av organisationen i fråga, eller

3. resultaten, om projektet avser tillämpad forskning, sprids och publiceras eller på annat sätt görs allmänt tillgängliga.

¹ EUT L 379, 28.12.2006, s. 5 (Celex 32006R1998).

Stöd för kostnader för immateriella rättigheter

13 § Stöd får lämnas till små och medelstora företag för kostnader för att få och upprätthålla patent och andra rättigheter som åtnjuter industriellt rättsskydd. Stödet får uppgå till högst samma stödnivå som gäller för den forskningsverksamhet som har lett till berörd immateriell rättighet, eller skulle ha kunnat gälla för sådan verksamhet.

Som stödberättigande kostnader räknas alla kostnader som föregår beviljandet av rättigheten i en första jurisdiktion, översättning och andra kostnader för att få rättigheten beviljad eller godkänd i andra jurisdiktioner samt kostnader för att försvara rättighetens giltighet under den formella handläggningen av ansökan och eventuella invändningsförfaranden.

Stöd till teknisk förstudie

14 § Stöd till teknisk förstudie inför tillämpad forskning eller experimentell utveckling får lämnas med högst 65 respektive 40 procent av kostnaden. Om stödet lämnas till små eller medelstora företag får stödnivåerna höjas till 75 respektive 50 procent.

Stöd till process- och organisationsinnovationer inom tjänstesektorn

15 § Stöd får lämnas till process- och organisationsinnovationer inom tjänstesektorn förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

1. innovationen ska alltid vara relaterad till användning av informations- och kommunikationsteknik i syfte att ändra organisationen,
2. innovationen ska formuleras som ett projekt med en utsedd kvalificerad projektledare samt fastställda projektkostnader,
3. resultatet av det stödberättigade projektet ska syfta till en utveckling av en företagsmodell, en företagsmetod eller ett företagskoncept, som systematiskt kan återskapas, certifieras eller patenteras,
4. innovationen ska vara ny eller väsentligt förbättrad jämfört med den senaste utvecklingen inom området, och
5. innovationen ska innebära en tydlig risk som ska kunna påvisas av stödmottagaren.

Stödet får lämnas med högst 15 procent av kostnaden. Om stödet lämnas till små och medelstora företag får stödnivåerna höjas till 35 respektive 25 procent. Stora företag får medges stöd endast om de samarbetar med små och medelstora företag och det lilla eller medelstora företaget tar på sig minst 30 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Som stödberättigande kostnad för instrument och utrustning räknas endast kostnader avseende informations- och kommunikationsteknik.

Stöd till nystartade innovativa företag

16 § Stöd får lämnas till nystartade innovativa företag under förutsättning att företaget är att anses som litet enligt 4 § och har existerat under kortare tid än sex år vid den tidpunkt då stödet beviljas samt att företaget

1. genom en bedömning av en från stödmottagaren oberoende expert kan påvisas under den närmaste framtiden komma att utveckla produkter, tjänster eller processer som är tekniskt nyskapande eller väsentligt förbättrade jämfört med den nyaste tekniken inom den typen av industri i gemenskapen, och som löper risk att misslyckas tekniskt eller industriellt, eller,

2. har kostnader för forskning och utveckling som utgör minst 15 procent av företagets kostnader under minst ett av de tre senaste åren innan stödet beviljades eller, i fråga om företag utan finansiell historik, att det kan styrkas att forskning och utveckling har budgeterats till minst 15 procent av företagets kostnader.

Stödet får lämnas till företaget med högst motsvarande en miljon euro under den period då det kan betecknas som ett nystartat innovativt företag. Stödet får kumuleras med annat stöd till forskning, utveckling och innovation.

Stöd till innovationsrådgivning m.m.

17 § Stöd får lämnas till små eller medelstora företag för rådgivningstjänster och andra stödjande tjänster avseende innovation från den som tillhandahåller sådana tjänster under förutsättning att stödmottagaren använder stödet till att köpa tjänsterna till marknadspris eller, om den som tillhandahåller tjänsten är en icke vinstdrivande organisation, till ett pris som täcker kostnaderna plus en rimlig marginal.

Stödet får uppgå till högst motsvarande 200 000 euro till ett och samma företag under en följd av tre år. Om den som tillhandahåller tjänsten saknar nationell eller europeisk certifiering får stödet dock lämnas med högst 75 procent av de stödberättigande kostnaderna. Stöd får lämnas direkt till den som tillhandahåller tjänsten.

Stödberättigande kostnader som gäller rådgivningstjänster i syfte att främja innovation är kostnader för managementkonsulttjänster, tekniskt stöd, tjänster för tekniköverföring, utbildning, rådgivning vid förvärv, skydd för och handel med immateriella rättigheter och licensavtal samt rådgivning om användning av standarder.

Stödberättigande kostnader som gäller andra stödjande tjänster för att främja innovation är kostnader för kontorslokaler, databaser, tekniska bibliotek, marknadsundersökningar, utnyttjande av laboratorier, kvalitetsmärkning samt prov- och certifieringstjänster.

Stöd för att tillfälligt anställa högkvalificerad personal

18 § Stöd får lämnas till små och medelstora företag för att tillfälligt anställa högkvalificerad personal för att arbeta med forskning, utveckling och innovation. Sådan personal får inte ersätta annan personal utan ska tillfälligt anställas för en nyinrättad funktion i företaget. Den tillfälligt anställda ska ha varit anställd minst två år hos sin ordinarie arbetsgivare och ska, efter att den tillfälliga anställningen har avslutats, ha rätt att återgå till den ordinarie arbetsgivaren.

Stöd enligt första stycket får lämnas med högst 50 procent av de stödberättigande kostnaderna under högst tre år per företag och per tillfälligt anställd personal.

Stödberättigande kostnader utgörs av alla kostnader för personal, rekrytering och resor för den tillfälligt anställda.

Stöd till innovationskluster

19 § Stöd får lämnas till innovationskluster för investeringar i hjälpmedel för utbildning och forskning, för infrastruktur för forskning, såsom laboratorier och testanläggningar, samt för infrastruktur för bredband eller motsvarande tjänst. Stödet får uppgå till högst 15 procent av kostnaderna. Stödnivåerna får höjas med 20 respektive 10 procentenheter om det lämnas till små respektive medelstora företag.

Stöd får under en period om maximalt fem år även beviljas för att inrätta ett innovationskluster. Sådant stöd får lämnas med 100 procent av de stödberättigande kostnaderna under det första året. Stödet ska därefter minskas linjärt för att helt upphöra senast i slutet av det femte året.

Stödberättigande kostnader som gäller inrättande av ett innovationskluster är kostnader för marknadsföring av klustret, förvaltning av klustrets anläggningar samt för anordnande av utbildning, seminarier och konferenser för att höja kompetensen hos och främja nätverkssamarbete mellan klustrets medlemmar.

Förfarandet i stödärenden m.m.

20 § En ansökan om stöd ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden. Ansökan ska ges in till Statens energimyndighet.

Ansökan får överföras elektroniskt till myndigheten. Ansökan ska i sådant fall vara undertecknad med en elektronisk signatur. Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om sådan överföring.

Den som ansöker om stöd ska i samband med ansökan upplysa om annat offentligt finansieringsstöd som har sökts eller erhållits för samma ändamål. Även i de fall stöd lämnas utan föregående ansökan ska stödmottagaren lämna sådana upplysningar.

21 § Innan Statens energimyndighet beslutar om stöd som överstiger vissa beloppsgränser ska Europeiska gemenskapernas kommission ha godkänt stödet enligt följande:

1. För projekt och förstudier: motsvarande 20 miljoner euro per företag och projekt vid grundforskning, motsvarande 10 miljoner euro per företag och projekt eller förstudie vid tillämpad forskning och motsvarande 7,5 miljoner euro per företag och projekt eller förstudie för övriga projekt.

2. För processinnovationer eller organisatoriska innovationer inom tjänstesektorn: motsvarande 5 miljoner euro per företag och projekt.

3. För innovationskluster: motsvarande 5 miljoner euro per kluster.

Om stödbeloppet överstiger motsvarande 3 miljoner euro och inte omfattas av kravet på individuellt godkännande enligt första stycket, ska information om stödet lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission senast tjugo arbetsdagar efter det att stödet har beviljats.

22 § Den som har fått stöd ska till Statens energimyndighet, enligt vad myndigheten närmare bestämmer, skriftligt redovisa erfarenheterna av de åtgärder som föranlett stödet.

Myndigheten ska följa den verksamhet som stöd har lämnats till och utöva tillsyn över att villkoren för stödet följs. Den som har beviljats stöd ska ge myndigheten eller den som myndigheten utser tillfälle att granska verksamheten och på begäran lämna ytterligare uppgifter om verksamheten.

23 § Statens energimyndighet får besluta att stöd helt eller delvis ska krävas åter om

1. stödet beviljats på grund av oriktiga eller ofullständiga uppgifter av den sökande,

2. stödmottagaren på ett allvarligt sätt bryter mot villkor som gäller för stödet, eller

3. något annat inträffar som innebär att stödmottagaren med hänsyn till syftet med stödet inte bör få ha detta kvar.

Särskilda bestämmelser om lån

24 § Ett lån ska betalas tillbaka inom en tid som inte får vara längre än som behövs med hänsyn till syftet med lånet. Räntesatsen ska bestämmas med hänsyn till möjligheterna till annan finansiering. Räntesatsen ska minst vara den av Riksbanken vid varje tidpunkt fastställda referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635).

25 § Återbetalningen av ett lån får helt eller delvis ersättas med royalty eller annan löpande avgift. De närmare villkoren bestäms med beaktande av projektets beräknade ekonomiska utfall och övriga omständigheter.

26 § Stödmottagaren får helt eller delvis befrias från sin återbetalningsskyldighet om det uppenbarligen saknas förutsättningar att förfoga över projektets resultat på sådant sätt att återbetalning kan ske inom överskådlig tid utan att stödmottagaren kommer på obestånd. När det bestäms i vilken utsträckning befrielse från återbetalningsskyldigheten ska ske ska hänsyn tas till det resultat som har uppnåtts.

27 § I fråga om stöd som beviljats i form av lån gäller i övrigt föreskrifterna om lån i förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet.

Övriga bestämmelser

28 § Beslut av Statens energimyndighet enligt denna förordning får inte överklagas.

29 § Statens energimyndighet får meddela de föreskrifter som behövs för verkställighet av denna förordning.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 november 2008.
  2. Genom förordningen upphävs förordningen (1998:222) om statligt stöd till energiforskning, förordningen (1998:653) om statligt stöd till energiteknik och förordningen (1998:654) om energiteknikbidrag.
  3. De upphävda förordningarna gäller dock fortfarande i fråga om stöd som har beslutats enligt de förordningarna.

På regeringens vägnar

MAUD OLOFSSON

Dan Sandberg
(Näringsdepartementet)

